

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/940
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/609
Başvuran : 1- Ö. K.
2- S. A. A.
3- M. Ö.
4- U. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- İzmir İl Jandarma Komutanlığı
2- İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
3- İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranların; hastaneye sevk edilmediği, kantinden aldıkları ürünler ile nadiren verilen diyet yemeklerde tarihi geçmiş ürünlerin bulunduğu, kargoyla gelen el işi malzemelerinin verilmediği, televizyona kanal eklenmesine ilişkin taleplerinin reddedildiği, haklarında verilen disiplin cezaları karara bağlanırken mahkemede hazır bulundurulmadıkları iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuranlar, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ö. K.'nin 22 ve 29 Mart 2023 tarihinde hastaneye sevk edilmediğini,

b. Ö. K. ile S. A. A.'nın Nisan ayında dış hekimine sevk edilmediği,

c. Mart ayında U. K.'ye tarihi geçmiş yoğurt ve peynir verildiğini, Nisan ayında ise haftalık olarak verilen laktozsuz peynirin son iki hafta verilmediğini,

ç. Mart ayında kantinden aldıkları sodanın tarihinin geçmiş olduğunu, birkaç tanesini tükettikten sonra durumu fark ettiklerini ve iade ettiklerini,

d. M. Ö.'ye kargo ile gönderilen el işi malzemelerinin verilmeyerek kantinden satın almaları gerektiğinin belirtildiğini, söz konusu ürünlerden bazılarının kantinde mevcut olmadığını veya çeşit olarak az olduğunu,

e. Televizyona kanal eklenmesi yönündeki taleplerinin yeterli gerekçe gösterilmeksizin reddedildiğini,

f. Haklarında karar alınırken mahkemede bizzat hazır bulunmalarına ilişkin taleplerinin mahkemeye sevk, gerçekleştirecek araçların durumu ve güvenlik gerekçe gösterilerek reddedildiğini, söz konusu gerekçeler gösterilerek 15 ve 22 Mart 2023 tarihinde Karşıyaka İnfaz Hakimliği duruşmalarının Ses ve Görüntülü Bilişim

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Sistemi (SEGBİS) üzerinden gerçekleştirilmeye çalışıldığını, bu durumu reddetmeleri üzerine ifadeleri alınmadan kararın kesinleştiğini, söz konusu uygulamanın Nisan ayında da devam ettirildiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap İzmir İl Jandarma Komutanlığından alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza İnfaz Kurumlarının Dış Korunması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesi'nin 14'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan; *“Ceza İnfaz Kurumlarında, oda ve eklentilerinde, hükümlünün üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir.”* hükmü gereğince mahpusların nakil ve sevklerinin üst aramasına müteakip gerçekleştirildiği,

b. Kurumda planlanan hastane ve adliye sevklerine ilişkin olarak mezkûr Yönerge'nin 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) bendinde yer alan; *“Cumhuriyet başsavcılığı ve ceza infaz kurumu müdürlüğü tarafından hükümlü ve tutukluların sevk ve nakillerinde araç ve araçların belirlenmesinde jandarma birlik komutanı ilgili yerlere görüşünü bildirir. Sevk ve nakilde kullanılacak araçların tespit edilip belirlenmesinden Cumhuriyet başsavcılığı ve ceza infaz kurumu müdürlüğü sorumludur.”* hükmü ve 20'nci maddenin üçüncü fıkrasında bulunan; *“Terör ile adli, kadın ile erkek, çocuk ile yetişkin ya da tıbbi bulaşıcı hastalığı olan hükümlü ve tutuklular imkanlar ölçüsünde ayrılarak sevk ve nakil edilir, ayrı araç bulunamaması durumunda aynı aracın ayrı bölümlerine konulur. Birbiriyle temas etmeleri engellenir.”* hükümleri doğrultusunda hareket edildiği,

c. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol hükümleri gereğince nakil ve sevklerin belirli bir sıra ve plan dahilinde yapıldığı belirtilmiştir.

4. Muhatap İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Mart ve Nisan aylarında başvuranlara diyabete uygun besinlerin verildiği, ürünlerden bazılarının son kullanma tarihinin geçtiğine ilişkin iddianın gerçeği yansıtmadığı,

b. Son kullanma tarihi geçen ürünlerin genel mutfak birimine getirilmediği, genel mutfak birimine gelen ürünlerin kontrolünün yapıldığı ve depoya alındıktan sonra tekrar son kullanma tarihleri incelenerek mahpuslara dağıtıldığı, başvuranların haricinde ürünlerin son kullanma tarihinin geçtiğine ilişkin Kuruma herhangi bir şikayet dilekçesinin sunulmadığı,

c. İzmir Aliağa Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde bulunan yedisi kapalı biri açık olmak üzere toplam sekiz kapalı ceza infaz kurumunda tutulan yaklaşık 10.000 mahpusun 36 ring aracı ile sevklerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

5. Muhatap İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Mahpusların hastaneye sevk edilmeleri için öncelikle Kurum aile hekiminde muayene edildikleri, hekim tarafından üst basamak hastanelere sevki uygun görülen mahpusların sevk planlamasının yapılması için durumun jandarmaya bildirildiği, jandarma tarafından yapılan planlama sonrasında mahpusların İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından tahsis edilen ring araçlarıyla Kampüs Hastanesine ve/veya İzmir ilindeki çeşitli hastanelere götürüldükleri,

b. Mahpusların Kurum tarafından aile hekiminde muayene edildikten sonra hastane sevkine ilişkin işlemlerin gerçekleştirilerek planlanan gün ve saatte hastaneye götürülmek üzere koğuşlarından çıkarıldığı ve jandarmaya teslim edildikleri,

c. Ö. K. ve S. A. A.'nın 17/4/2023 tarihinde Kurum dış doktoru tarafından muayenelerinin yapılarak dış hekimi tarafından Aliağa Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesine dış röntgeni için sevk edildikleri,

ç. Sevke ilişkin tarihlerin Kurum tarafından belirlenmediği, hangi mahpusun ne zaman hastaneye

götürüleceğinin jandarma tarafından belirlendiği,

d. Kurumda barındırılan tüm mahpusların iaşelerinin İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu mutfağında hazırlanarak tüketime hazır şekilde gönderildiği, gönderilen iaşenin Kurum tarafından dağıtımının yapıldığı, iaşenin belirlenmesinde ya da hazırlanmasında Kurum olarak bir tasarruflarının bulunmadığı,

e. Karşıyaka İnfaz Hakimliği tarafından mahpusların disiplin cezalarına ilişkin savunmalarını yapmaları için Kuruma SEGBİS müzekkeresi gönderildiği ancak başvuruların mahkemede bizzat hazır bulunmak suretiyle savunma yapmak istemeleri nedeniyle SEGBİS duruşmasına katılmadıkları,

f. Karşıyaka İnfaz Hakimliği tarafından özetle; *“Mahpusların SEGBİS vasıtasıyla ifade vermektan imtina ettikleri, İnfaz Hakimliğinde yapılan işlemin teknik manada duruşma olmayıp ifade almaktan ibaret olduğu, mahpusların tehlikeli hükümlü statüsünde olduğu, bu sebeple sık sık sevk edilmelerinin güvenlik zafiyeti oluşturacağı, disiplin cetvelleri incelendiğinde haklarında kesinleşmiş yüzlerce disiplin cezası bulunan mahpusların aynı mahiyette sürekli disiplin suçu işleyerek güvenlik zafiyeti oluşturmaya çalıştığı, bu şekilde davranışın hakkın kötüye kullanımı oluşturacağı anlaşıldığından mahpusların dinlenmesinden vazgeçildiği; olay tutanağı, muhakkik raporu ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, mahpuslara yüklenen disiplin suçunu işlediği kanaatine varıldığı ve İzmir 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığının 6/1/2023 tarihli ve 2023/... sayılı kararının usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığı ve mahpusların itirazlarının reddine”* şeklinde karar verildiği,

g. Konuya ilişkin olarak başvuranların Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesine itiraz ettikleri ancak itirazlarının reddine karar verildiği,

ğ. Kurum kantininde son kullanma tarihi geçmiş veya bozulmuş ürün satışının yapılmadığı ve konuya ilişkin başka bir mahpus tarafından yapılan herhangi bir şikâyetin olmadığı,

h. 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in *“El İşi Faaliyetleri”* başlıklı 14'üncü maddesinde; *“Hükümlülerin, gerekli malzemeler kantinden temin edilmek koşuluyla, el işi faaliyetlerini, ceza infaz kurumlarının uygun bölümlerinde yapmaları esastır. Ceza infaz kurumunun güvenliğini bozmamak kaydı ile bu faaliyetlerin devamına koğuş, oda ve eklentilerinde izin verilebilir. Maket bıçağı, tornavida gibi kesici ve delici alet ile boyama ve yapıştırma kullanılan madde ve malzemelerin koğuş, oda ve eklentilerinde bulundurulmasına izin verilmez.”* hükümlerine yer verildiği, kargoya ilişkin İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 10/4/2023 tarihinde ilgili hükümlere atıf yapılarak karar alındığı, karara itiraz edildiği ancak itirazı inceleyen Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği tarafından İdare ve Gözlem Kurulu kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesi ile itirazın reddine karar verildiği, Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği kararına itiraz sonucu Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından da itirazın reddine karar verilerek söz konusu kararın kesinleştiği,

ı. Televizyonda yeni kurulan bir kanalın yayına verilmesi talebinin İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile reddedildiği, karara itiraz üzerine Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği tarafından alınan kararın usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesi ile itirazın reddine karar verildiği, 2. İnfaz Hakimliği kararına itiraz sonucu Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından itirazın reddine karar verilerek İdare ve Gözlem Kurulu kararının kesinleştiği,

i. Kurumda halihazırda 1526 mahpusun barındırıldığı, her bir mahpusun şahsi taleplerinin yerine getirilmesinin mümkün olmadığı, Kurum tarafından mahkemelerin verdiği kararlara uyulduğu, söz konusu dilekçede yer alan iddialar ile ilgili olarak Kurum tarafından yapılan iş ve işlemlerin mevzuat hükümleri doğrultusunda gerçekleştirildiği, mahpusların cezalarını insani şartlar altında infaz etmesi ve herhangi bir hak ihlali yaşamamaları için Kurum tarafından azami gayretin gösterdiği belirtilmiştir.

6. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvurular tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. İlk dilekçesinde belirttikleri iddialarını yineledikleri,

b. Sevk işlemlerine ilişkin hususların İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü ile jandarma personeli tarafından belirlendiği,

c. İzmir Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğüne birçok kez dilekçe sunmalarına rağmen tek kabinli araçların gönderildiği, 1/2/2023 tarihli tutanakta ismi geçen infaz ve koruma memurlarının aramada yer alan infaz ve koruma memurları olmadığı, 4/1/2023 tarihli tutanakta olay esnasında görevli jandarma personelinin imzasının olmadığı, 3/2/2022 tarihli tutanakta kendisine yönelik söylem ve muamelelere yer verilmediği,

ç. S. A. A.'nın ve Ö. K.'nin kampüs hastanesine sevkinin hala gerçekleştirilmediği, Mart ayında U. K.'nin işlerinin verilmediği, tehlikeli hükümlü ifadesinin tanınımının yapılmadığı, son kullanma tarihi geçen ürünle ilgili yapılan açıklamanın gerçeği yansıtmadığı, vantilatör fiyatının 950 TL olarak bildirilmesine rağmen 1.000 TL fatura kesildiği belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

9. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkrasında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiş; aynı maddenin dördüncü fıkrasında; "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*" hükmüne yer verilmiştir.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*" başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

"Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; (...) ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir."

12. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari

yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

13. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

16. Başvuranlar, başvuru dilekçesinde özetle; hastaneye sevk edilmediklerini, kantinden aldıkları ürünler ile nadiren verilen diyet menülerinde tarihi geçmiş ürünlerin bulunduğunu, kargo ile gelen malzemelerinin verilmediğini, televizyona kanal eklenmesine ilişkin taleplerinin reddedildiğini, haklarında verilen disiplin cezaları karara bağlanırken hazır bulundurulmadıklarını iddia etmektedir.

17. Ö. K.'nin 22 ve 29 Mart 2023 tarihinde hastaneye sevk edilmediği iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından mahpusların Kurumda görevli aile hekiminde muayene edildikten sonra uygun görülmesi halinde hastanenin ilgili polikliniklerine sevk edildikleri ve sevk planlamasının yapılması için Jandarma Tabur Komutanlığına bildirildiği belirtilmiştir.

18. Muhatap tarafından konuya ilişkin gönderilen ekler incelendiğinde; Ö. K.'nin 22/3/2023 tarihinde hastaneye sevk edilmek üzere mahkûm kabul biriminde hazır edildiği, arama esnasında başvuranın ayakkabı bağcığını çıkartmak istemediğini söylemesi üzerine jandarma personelinin başvurana ayakkabı bağcığını çıkarmaması halinde hastaneye sevk edilemeyeceği bilgisinin verildiği, başvuranın sevki istemediğini belirtmesi üzerine konuya ilişkin tutanak tanzim edildiği tespit edilmiştir. 29/3/2023 tarihinde ise başvuranın sevk aracının tekli kabin olması nedeniyle sevk edilmek istemediği, bunun üzerine durumun tutanak ile kayıt altına alındığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda, başvuranın hastaneye sevki mümkünken kendi beyanı üzerine sevk işleminin gerçekleştirilmediği anlaşıldığından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

19. Ö. K. ile S. A. A.'nın dış doktoruna sevkinin gerçekleştirilmediği iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından başvuranların Nisan ayında dış röntgeni çekilmesi için Aliğa Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Hastanesine sevklerinin yapıldığı belirtilmiş, muhatabın cevabi yazısı gönderilen evraklar ile teyit edilmiş olup

muhatap tarafından hak ihlalinin gerçekleştirilmediği anlaşılmıştır.

20. Başvuranların haklarında verilen disiplin cezaları karara bağlanırken hazır bulundurulmadıkları iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından Karşıyaka İnfaz Hakimliği tarafından başvuruların disiplin cezalarına ilişkin savunmalarını yapmaları için Kuruma SEGBİS müzekkeresi gönderildiği ancak mahpusların mahkemede bizzat hazır bulunmak suretiyle savunma yapmak istemeleri nedeniyle SEGBİS duruşmalarına katılmadıkları ifade edilmiştir.

21. Karşıyaka İnfaz Hakimliğinin kararı incelendiğinde; gerçekleştirilen işlemin duruşma olmadığı ve ifade almaktan ibaret olduğu, başvuruların tehlikeli hükümlü statüsünde olduğu değerlendirildiğinde sevk işlemlerinin güvenlik açısından sorun teşkil edeceği belirtilmiş olup konuya ilişkin görev ve yetkinin Karşıyaka İnfaz Hakimliğinde olduğu anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, münhasıran yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu değerlendirilen mezkûr iddianın 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi ile 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ve 67'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

22. Başvuranların kantinden aldıkları ürünler ile nadiren verilen diyet yemeklerde son kullanma tarihi geçmiş ürünlerin olduğu iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından başvurulara diyabete uygun besinlerin verildiği, gıdaların son kullanma tarihinin geçtiğine ilişkin iddiaların gerçeği yansıtmadığı, son kullanma tarihi geçen ürünlerin mutfak birimine getirilmediği, gelen ürünlerin kontrolünün yapıldığı ve depoya alındıktan sonra son kullanma tarihleri tekrar incelenerek mahpuslara dağıtıldığı, başvuruların haricinde ürünlerin son kullanma tarihinin geçtiğine ilişkin Kuruma herhangi bir şikayet dilekçesinin sunulmadığı belirtilmiştir.

23. Cezaevlerinde kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu cezaevi idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahkûmlar için bir cezaevindeki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Cezaevlerindeki yaşam, mahkûmlara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahkûmlar ve ceza infaz görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir (Avrupa Konseyi, Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi [CPT], Hapsedilme, 1992, para. 44).

24. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45). İşkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da AİHM, “*makul şüphe bulunmaması*” ya da “*bütün makul kuşkunun ötesinde*” şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelere bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda v. Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

25. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğüne başvurulara ait olmasına rağmen başvuran tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, *Muhittin Kaya*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, para. 32).

26. Başvuranların son kullanma tarihi geçmiş peynir, yoğurt ve sodanın verildiğine ilişkin iddiası muhatapın cevabi yazısı ile yukarıda yer alan içtihatlarla birlikte değerlendirildiğinde, başvuruların tarihi geçmiş sodayı kullandıkları ancak durumu fark ettikten sonra söz konusu ürünü iade etmelerinin akabinde sağlık

açısından herhangi olumsuz bir durumun yaşandığına ilişkin bir beyanlarının mevcut olmadığı, tarihi geçen diğer ürünlere ilişkin iddianın somut delillerle kanıtlanamadığı ve soyut beyan niteliğinde kaldığı tespit edilmiş; başvuruların açıkça dayanaktan yoksun mezkûr iddiasının kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

27. Başvuruların kargo ile gelen el işi malzemelerinin verilmediği iddiasına ilişkin olarak İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 10/4/2023 tarihinde karar alındığı, ilgili karara itiraz edildiği ancak itirazı inceleyen Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği tarafından İdare ve Gözlem Kurulu kararının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesi ile itirazın reddine karar verildiği, Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği kararına itiraz sonucu Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından da itirazın reddine karar verilerek söz konusu kararın kesinleştiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, başvuruların yargıya intikal eden mezkûr iddiasının Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile 67'nci maddesinin ikinci bendi gereği kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

28. Başvuruların televizyona kanal eklenmesine ilişkin taleplerinin reddedildiği iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından ilgili televizyon kanalının eklenmesine yönelik talebin İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile reddedildiği, karara itiraz üzerine Karşıyaka 2. İnfaz Hakimliği tarafından alınan kararın usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesi ile itirazın reddine karar verildiği, 2. İnfaz Hakimliği kararına itiraz sonucu Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından itirazın reddine karar verilerek İdare ve Gözlem Kurulu kararının kesinleştiği tespit edilmiş; yargı makamlarına intikal eden mezkûr iddianın Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile 67'nci maddesinin ikinci bendi gereği kabul edilmez olduğu anlaşılmıştır.

29. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Ek: 2024/609 Ö. K. ve Diğerleri Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : Ö. K. ve Diğerleri
Karar Numarası : 2024/609

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>